

OAZA U CRKVI U NJEMAČKOJ: KÖLNSKI LITURGIJSKI SUSRETI

Newsletter 45

„Liturgija nadilazi liturgičare, a slavljenje svetih otajstava Crkve prema utvrđenim normama nadilazi osobne ideje biskupa i svećenika.“

Kardinal Joachim Meisner u pismu organizatorima Kölnskih liturgijskih susreta 2017.

Najznačajniji trenutak 18. kölnskih liturgijskih susreta pod nazivom „Summorum Pontificum kao izvor budućnosti“ nesumnjivo je bilo čitanje poruke kardinala Saraha, prefekta Kongregacije za bogoštovlje. Taj dugi tekst, kojim je kardinal Sarah upotpunio i pojačao poruku koju je uputio u Londonu u sklopu konferencije Sacra Liturgia 2016, još je jedan povijesni miljokaz u sporome procesu obnavljanja katoličke liturgije koju je opustošilo 50 godina improvizacije i kreativnosti.

Ipak, bilo bi nepravедno svesti susrete u Kölnu samo na taj tekst, ma koliko on bio važan, stoga vam donosimo pregled toga događaja nakon čega slijede naša uobičajena razmišljanja.

Autor službenih fotografija susreta je Andreas Düren, mladi profesionalac privržen tradicionalnoj liturgiji. Slijeva nadesno: privatna misa mons. Samplea, misa koju je povodom otvaranja susreta slavio o. Cassian i mons. Sample.

I – ISKUSTVA IZ HERZOGENRATHA

Kölnski liturgijski susreti već se nekoliko godina održavaju u malenome, mirnom mjestu Herzogenrath u okolici Aachena, u području koje graniči s Nizozemskom. Razlog tomu je jednostavan: iz toga su mjesta organizatori, a župnik Herzogenratha, vlč. Guido Rodheut, koordinator je susreta. Biti župnik u Njemačkoj znači raspolagati sredstvima na temelju institucionalnog financiranja Crkve iz poreza koji plaćaju katolici. Konkretno, župnik Rodheut ima na raspolaganju dvije crkve, konferencijsku dvoranu i odličnu ekipu predanih župljana i ne mora – kao što je to prije bio slučaj u Kölnu – moliti za pristup kakvom mjestu za molitvu, ni po visokim cijenama unajmljivati hotelske dvorane.

Činjenica da ste „doma“, u ugodnom okruženju gdje je sve dostupno pješice, daje ovome susretu obiteljsko i autentično kršćansko obilježje. Budući da smo posljednjih godina sudjelovali na nekoliko liturgijskih kongresa, možemo reći da se ovi njemački susreti uistinu razlikuju od ostalih svojim prijateljskim duhom. Također, činjenica da je karakter izlaganja više pastoralan nego akademski dodatno pojačava to toplo ozračje, također i za one poput nas koji ne govore njemački. No kölnski susreti ne bi bili takvi bez primjernog truda vlč. Rodheudta i zalaganja njegovih nasmiješenih i strpljivih župljana. Nije naodmet naglasiti ljudske kvalitete organizatora i sudionika ovih susreta u današnje vrijeme kada vlada predrasuda da su katolicima privrženima liturgijskoj i doktrinarnoj Crkvenoj tradiciji svojstvene sumornost i strogost.

Prvi je dan susreta bio namijenjen svećenicima koji su članovi Mreže katoličkih svećenika, jedne od organizacija pod čijim se pokroviteljstvom, zajedno s Una Voce Njemačka, održao ovaj događaj. Poseban gost bio je mons. Alexander K. Sample, nadbiskup Portlanda, koji je pripremio izlaganje za kler na temu „Liturgija i pastoral: nestanak nužnog

jedinstva“. Za prisutne svećenike, većinom dijecezanske, nije moglo biti boljega uvoda u cijeli događaj od toga susreta s pastirom čiji su nastup i učenje podjednako izravni i puni entuzijazma.

Tek uvečer prvoga dana ostali su sudionici liturgijskih susreta mogli upoznati mons. Samplea kada je održao propovijed na misi koju je slavio o. Cassian Folsom, benediktinac i osnivač nursijskih redovnika. Među sudionicima su se nalazili i David i Tiffany, mladi Amerikanci koji žive u Hamburgu i koji su pokrenuli internetsku stranicu i video kanal posvećene promicanju i širenju katoličke tradicije. Ti nadareni i predani studenti sami financiraju spomenutu inicijativu u sklopu koje odašilju bezvremensku poruku koristeći se najnovijim dostignućima iz područja dizajna i komunikacija. Možemo vas samo potaknuti da posjetite njihovu stranicu i kanal na Youtubeu pod nazivom 2SPetrvs.

Drugoga dana, u četvrtak, 30. ožujka 2017., mons. Sample je opet imao glavnu riječ. Održao je vrlo živopisno svjedočanstvo o tome što je liturgijska reforma značila za katolika koji je odgovorio na Božji poziv u sedamdesetim godinama 20. st. Opisavši sama sebe kao „čisti proizvod Drugoga vatikanskog koncila“, mons. Sample je objasnio koliko mu je otkriće tradicionalne mise otvorilo oči glede nevjerojatnoga raskoraka između nove i stare liturgije. To se dogodilo 2008., kada je kao tadašnji biskup Marquettea smatrao da je dio njegove biskupske dužnosti odgovoriti na motuproprij Benedikta XVI. i naučiti slaviti izvanredni oblik rimskoga obreda kako bi bolje živio liturgijsko nasljeđe Crkve. Odjednom se prisjetio iskustva studentske mise organizirane oko stola u kantini, sa sudionicima koji su sjedili ukруг i euharistijskim kruhom (s kvascem, of course) koji se nalazio u košarici za kruh prekrivenoj salvetom i kaležom od terakote. „To je namjerno bila vrlo improvizirana situacija koja je stavljala velik naglasak na percepciju euharistije kao obroka. U to se vrijeme to smatralo sasvim prikladnim načinom slavljenja mise kojim će se privući mlade, no moram priznati da je mene ta misa ostavila prilično indiferentnim.“ Duboko impresioniran svečanošću, ljepotom i poštovanjem koji su svojstveni tradicionalnoj misi, mons. Sample počeo se pitati što se dogodilo s liturgijskom obnovom koja je najavljena na Drugom vatikanskom koncilu: „Kako smo tako naglo došli s takvoga načina slavljenja svete mise na iskustvo one studentske mise koje sam se prisjetio?“

Drugi najvažniji trenutak susreta bila je misa prema misalu donesenom na temelju konstitucije Anglicanorum coetibus Benedikta XVI. kojom se osnivaju osobni ordinarijati za anglikance koji ulaze u jedinstvo s Katoličkom Crkvom. Kao što je pojasnio mons. Lopes, biskup Ordinarijata Katedre svetog Petra koji obuhvaća Sjedinjene Američke Države i Kanadu, taj je misal, čija je uporaba rezervirana za svećenike navedenih ordinarijata, nadahnut anglikanskom uporabom i misom Pavla VI., ali se zasniva na poštovanju koncilske konstitucije o liturgiji. Teško je izvući zaključak iz obreda na kojem smo bili – a koji je slavljen ad Orientem dostojanstveno i strogo prema pravilima, na liturgijskom engleskom – jer je kontekst nedvojbeno bio malo previše artificijelan da bismo mogli donijeti sud.

U petak su tijekom popodnevne sesije pod naslovom „Važnost motuproprija Summorum Pontificum za obnovu liturgije i Crkve“ našu pozornost, osim čitanja poruke kardinala Saraha, privukla izlaganja mons. Graulicha, salezijanca, podtajnika Papinskoga vijeća za zakonodavne tekstove, i prof. Kwasniewskog. Prof. Kwasniewski tom je prilikom predstavio svoju knjigu *Resurgent in the Midst of Crisis: Sacred Liturgy, the Traditional Latin Mass, and Renewal in the Church* („Uskrsli u srcu krize: sveta liturgija, tradicionalna latinska misa i Crkvena obnova“), koja je već prevedena na poljski i češki, a mons. Markus Graulich, novopridošlica među braniteljima motuproprija, predstavio je publici svoje djelo *Zehn Jahre Summorum Pontificum: Versöhnung mit der Vergangenheit – Weg in die Zukunft* („Deset godina motuproprija Summorum Pontificum: pomirenje s prošlošću i putokaz za budućnost“). O. Graulich, koji će govoriti i na skupu „Summorum Pontificum“ 14. rujna u Rimu povodom desetogodišnjice motuproprija Summorum Pontificum, u knjizi izlaže svoj pogled na tekst Benedikta XVI. iz perspektive kanonista.

U subotu, 1. travnja, kölnski susreti zaključeni su u opatiji Rolduc u Nizozemskoj, s druge strane granice. Mons. Sample ondje je slavio pontifikalnu misu, a nakon toga je veliki njemački pisac Martin Mosebach održao nadahnut govor u čast Benedikta XVI. Njegov je govor, za koji su svi slušatelji ocijenili da je bio vrlo visoke moralne, intelektualne i jezične kvalitete, pozdravljen vrlo dugim pljeskom. To je bio lijep završetak događaja kojim smo dobili odličan i, priznajemo, neočekivan uvid u dio njemačke Crkve koji je vrlo živahan, radostan i koji uistinu moli – na latinskom i okrenut prema Gospodinu.

Mons. Sample, Martin Mosebach i vlč. Rodheut koji zahvaljuje volonterskom timu.

II – RAZMIŠLJANJA PAIX LITURGIQUEA

1) **Među svećenicima u Herzogenrathu susreli smo nekoliko redovnika i više bogoslova od kojih su neki napustili svoju biskupiju i otišli studirati u Poljsku kako bi ondje dobili klasičnije obrazovanje od onoga koje se nudi u njemačkim bogoslovijama.** Kada je riječ o redovnicima, osim trapističkog priora Mariawalda, pogled su privlačile bijele reverende skupine mladih premonstranaca iz opatije Hamborn iz okolice Duisburga. Na poticaj svoga priora ti su kanonici, koji su prihvatili slovo i duh motuproprija Summorum Pontificum, slobodni naučiti slaviti i jedan i drugi oblik rimskoga obreda. Mladi premonstranci uistinu su se doimali kao savršeno utjelovljenje teme ovogodišnjih kölnskih susreta: „Summorum Pontificum kao izvor budućnosti“.

2) Moramo naglasiti činjenicu da su, osim njemačkoga poglavara Bratstva sv. Petra i jednoga kanonika Instituta Krista Kralja kojega smo susreli posljednji dan, gotovo svi prisutni svećenici (njih šezdesetak) bili dijecezanski svećenici i redovnici koji nisu pod nadležnošću povjerenstva Ecclesia Dei. **Ugodno nas je iznenadilo to da se među sudionicima nalazio i vlč. Udressy, poglavar njemačkoga distrikta Bratstva sv. Pija X., koji se sasvim dobro osjećao među svojom subraćom.** Ljubazno nam je objasnio da, nasuprot biskupima koji često u potpunosti pristaju uz najrazorniji modernizam, njemački svećenici tradicionalnog senzibiliteta već dugo imaju običaj međusobno si pomagati i družiti se, a da pritom ne pridaju previše važnosti „podjelama“ – koje su sve manje osnovane, dodali bismo – koje ih potencijalno razdvajaju. Lijepa slika skorašnjeg lica klasičnoga katoličkoga klera osnaženoga prisutnošću svećenika buduće osobne prelature sv. Pija X.

3) **Valja imati na umu da je ova lijepa manifestacija tradicionalne liturgije u Njemačkoj poput oaze usred duhovne pustinje u koju se pretvorila Crkva u toj zemlji.** Iako financijski vrlo dobrostojeće, poput onoga švicarskoga, njemačko katoličanstvo je – kao i švicarsko (ali i susjedno belgijsko) – u stanju duboke kome. Zvanja dramatično nestaju, njemački biskupi upravljaju službeničkom Crkvom u kojoj je više od 3000 „pastoralnih referenata“ (zaposlenih laika koji imaju sveučilišnu diplomu iz teologije) i 4500 „pastoralnih asistenata“ (zaposlenih laika koji imaju diplomu iz kateheze ili liturgije), a koji administrativno obavljaju sve više zadaća koje su nekada obavljali klerici. Kada je pak riječ o nauku, osobito moralnom, on se već davnih dana udaljio od obala katoličke dogme.

4) U zaključku susreta vlč. Rodheut, koji je sve organizirao, zatekao je prisutne rekavši da više nema snage da nastavi dalje. Pored ljudske i osobne dimenzije te odluke, koja zaista zaslužuje poštovanje, čini se da se javljaju prepreke vezane za stanje u Crkvi: naime, u aachenskoj biskupiji, kojoj pripada župa Herzogenrath, navodno se planiraju spajati župe, što bi zahvatilo i onu koju vodi vlč. Rodheut. Ako se to zaista dogodi, više neće biti župnika, već će na čelu novoga pastoralnog entiteta biti skupina župnih suradnika o čijim će odlukama izravno ovisiti individualno djelovanje i poslanje svećenika. To bi za vlč. Rodheuta sasvim konkretno značilo obustavu sredstava koja je ulagao u organiziranje ovih važnih susreta. **Molimo, stoga, da netko od njegove subraće prihvati nastaviti tradiciju i da ovi lijepi kölnski susreti još dugo potraju.**